

МІЖНАРОДНИЙ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
«ЄВРОПЕЙСЬКА МЕДИЧНА ШКОЛА»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІ «ЄМШ»
к. мед. наук, проф. Т.А. Александріна

«_____» _____ 2022 р.
м. Київ * 42947833 *

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ЗАГАЛЬНА ХІРУРГІЯ

Підготовки	другого (магістерського) рівня
Галузі знань	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальності	222 «Медицина»

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Навчально-науковий інститут «Європейська медична школа», кафедра клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства і гінекології

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Бабенков Г.Д. д.м.н., професор кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства і гінекології, Дзигал О.Ф. д.м.н., професор кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства і гінекології, Мацюк Б.В. асистент кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства і гінекології.

Схвалено на засіданні кафедри клінічних дисциплін з курсами внутрішніх хвороб, хірургії, педіатрії, акушерства і гінекології Протокол № 1 від « 23 » 08 2022 року

Завідувач кафедри

Бабенков Г.Д.

Затверджено на засіданні Вченої ради ННІ «Європейська медична школа»

Протокол № 1 від «29» 08 2022 року.

Вступ

Програма вивчення навчальної дисципліни «Загальна хірургія» складена відповідно до Стандарту для підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина»

Опис навчальної дисципліни (анотація)

«Загальна хірургія» є клінічною дисципліною, під час вивчення якої відбувається засвоєння студентами базових теоретичних знань з питань організації хірургічної допомоги, десмургії, організації санітарно-епідемічного режиму в хірургічній клініці, кровотечі та її зупинки, трансфузіології, анестезіології та реанімації, різноманітних травматологічних уражень, хірургічної інфекції, трансплантології, онкології, обстеження хірургічного хворого, догляду за хворими тощо. Засвоєння теоретичного матеріалу супроводжується набуттям відповідних інтегральних, загальних і фахових компетентностей.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань 22 Охорона здоров'я	Нормативна
Розділів – 2	Спеціальність 222“Медицина”.	Рік підготовки
Змістових розділів – 5		3-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 90		5-й
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: магістр	Лекції
		16 год
		Практичні
		44 год.
		Самостійна робота
		30 год.
	Вид контролю:	
	Екзамен	

Організація навчального процесу здійснюється за вимогами Європейської кредитно-трансферної системи.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Загальна хірургія» є: заходи з організації санітарно-епідемічного режиму в хірургічній клініці; перев'язочний матеріал і способи його застосування; кровотеча і способи її тимчасової та кінцевої зупинки; трансфузія компонентів донорської крові, ускладнення гемотрансфузії та їх профілактика; основи анестезіології та реаніматології; клініка, діагностика, перша медична допомога, принципи лікування при травматичних ушкодженнях; загальні питання хірургічної інфекції; клініка, діагностика, лікування, профілактика окремих видів хірургічної інфекції; основи трансплантології, основи клінічної онкології; методологія обстеження хірургічного хворого.

Міждисциплінарні зв'язки: Дисципліна «Загальна хірургія» базується на знаннях, що отримуються студентами під час вивчення таких фундаментальних дисциплін як анатомія, гістологія, фізіологія, патологічна анатомія, патологічна фізіологія, пропедевтика внутрішньої медицини, фармакологія, і закладає основи для вивчення клінічної хірургії, травматології та

ортопедії, урології, нейрохірургії, акушерства, гінекології, анестезіології, реаніматології та інших навчальних дисциплін, що передбачають застосування хірургічних методів лікування.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. *Метою викладання навчальної дисципліни* є оволодіння студентами знаннями з організації хірургічної допомоги, розпізнавання основних патологічних процесів та пошкоджень, основами клінічного обстеження хірургічних хворих та принципами хірургічного лікування.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

-засвоєння основних заходів, необхідних для організації роботи у хірургічному відділенні і забезпечення профілактики виникнення і розповсюдження внутрішньо-лікарняної інфекції;

-набуття практичних навичок з накладання пов'язок з використанням різноманітних перев'язочних матеріалів;

-набуття практичних навичок для надання першої медичної допомоги при таких станах як кровотеча, закриті пошкодження м'яких тканин, перелом кістки, вивих, синдром тривалого стиснення, рана, опік, відмороження; ---набуття практичних навичок для підготовки і проведення трансфузії компонентів крові донора;

-засвоєння знань з основ місцевої і загальної анестезії, набуття вміння вибирати метод знеболення в залежності від стану хворого і наявної хірургічної патології;

-набуття практичних навичок для діагностики і диференціальної діагностики при різноманітних хірургічних інфекційних процесах, отримання вмінь щодо вибору лікувальної програми і засобів профілактики при хірургічній інфекції;

-засвоєння знань з основ пластичної хірургії та трансплантології, володіти деонтологічними та юридичними аспектами при трансплантації;

-набути навички і вміння для обстеження хірургічного хворого та оформлення результатів у відповідній медичній документації;

-формування морально-етичних та деонтологічних якостей при професійному спілкуванні з хворим.

1.3. *Компетентності та результати навчання*, формуванню яких сприяє дисципліна Згідно з вимогами Стандарту дисципліна забезпечує набуття студентами *компетентностей*:

Загальні компетентності (ЗК)	
ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК-2	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-3	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК-4	Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
ЗК-5	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК-6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК-7	Здатність працювати в команді.
ЗК-8	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК-10	Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
ЗК-11	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК-12	Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
Фахові компетентності (ФК)	
ФК-1	Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.
ФК-2	Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
ФК-3	Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.

ФК-4	Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.
ФК-5	Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань.
ФК-6	Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань.
ФК-7	Здатність до діагностування невідкладних станів.
ФК-8	Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги.
ФК-10	Здатність до виконання медичних маніпуляцій.
ФК-11	Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
ФК-16	Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм.
ФК-21	Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.
ФК-24	Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами, лабораторними тваринами.
ФК-25	Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів.
Програмні результати навчання(ПРН)	
ПРН-1	Мати ґрунтовні знання із структури професійної діяльності. Вміти здійснювати професійну діяльність, що потребує оновлення та інтеграції знань. Нести відповідальність за професійний розвиток, здатність до подальшого професійного навчання з високим рівнем автономності.
ПРН-3	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.
ПРН-4	Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).
ПРН-5	Збирати скарги, анамнез життя та захворювання, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 4), враховуючи вік пацієнта.
ПРН-6	Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).
ПРН-7	Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).
ПРН-8	Визначити головний клінічний синдром або чим обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення та оцінки стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та

	бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.
ПРН- 9	Визначати характер та принципи лікування хворих (консервативне, оперативне) із захворюваннями (за списком 2), враховуючи вік пацієнта, в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами та на етапах медичної евакуації, в т.ч. у польових умовах, на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, у разі необхідності розширення стандартної схеми вміти обґрунтувати персоніфіковані рекомендації під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи.
ПРН- 10	Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
ПРН- 14	Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.
ПРН- 17	Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.
ПРН- 18	Визначати стан функціонування та обмежень життєдіяльності особи та тривалість непрацездатності з оформленням відповідних документів, в умовах закладу охорони здоров'я на підставі даних про захворювання та його перебіг, особливості професійної діяльності людини, тощо. Вести медичну документацію щодо пацієнта та контингенту населення на підставі нормативних документів.
ПРН- 21	Відшукувати необхідну інформацію у професійній літературі та базах даних інших джерелах, аналізувати, оцінювати та застосовувати цю інформацію.
ПРН- 22	Застосовувати сучасні цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення, статистичні методи аналізу даних для розв'язання складних задач охорони здоров'я.
ПРН- 24	Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.
ПРН- 25	Зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців.
ПРН- 27	Вільно спілкуватися державною та англійською мовою, як усно так і письмово для обговорення професійної діяльності, досліджень та проєктів.

2.Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться **90** годин **3** кредитів ЄКТС.

Розділ 1. Загальні аспекти хірургії.

Розділ II. Загальна семіотика та методи діагностики основних патологічних процесів в хірургії. Обстеження, курація та основи реабілітації хірургічного хворого.

Розділ 1. Загальні аспекти хірургії.

Змістовий розділ 1. Введення в хірургію. Асептика та антисептика в хірургії.

Десмургія.

Тема 1: Асептика в хірургії. Сучасні методи антисептики та їх характеристика.

Поняття про внутрішньо-лікарняну інфекцію. Санітарно-епідеміологічний режим і його складові. Забезпечення санітарно-епідеміологічного режиму в хірургічному відділенні. Асептика. Шляхи розповсюдження екзогенної та ендогенної інфекції. Підготовка до стерилізації, стерилізація, зберігання стерильності операційної білизни, перев'язувального матеріалу, хірургічного інструментарію, шовного матеріалу. Обробка рук хірурга та шкіри в ділянці операційного поля. Профілактика розповсюдження ВІЛ-інфекції в хірургічному відділенні.

Історія появи і розвитку антисептичного методу. Методи сучасної антисептики, їх характеристика. Механізм дії фізичних, хімічних, біологічних антисептиків. Класифікація хімічних антисептиків. Способи застосування антисептичних засобів.

Тема 2: Десмургія

Визначення десмургії. Класифікація пов'язок, перев'язочного матеріалу. Вимоги до перев'язочного матеріалу. Загальні правила для накладання бинтових пов'язок. Типові пов'язки на верхню кінцівку, голову, шию, грудну клітку. Типові бинтові пов'язки наживіт, промежину, кінцівки. Види пов'язок, що твердіють. Типові гіпсові пов'язки. Проби на якість гіпсового порошку. Правила гіпсової техніки.

Змістовий розділ 2. Операція. Основні принципи знеболювання в хірургії. Основи реаніматології.

Тема 3: Передопераційний період. Хірургічна операція. Основи мініінвазивної та органозберігаючої хірургії.

Передопераційний період, його задачі. Особливості підготовки хворих до планових і термінових операцій. Передопераційний період: догляд за шкірою хворого, санація ротової порожнини, гоління волосся, очищення кишечника за допомогою клізм, гігієна білизни та одягу хворих.

Поняття про хірургічну операцію. Класифікація хірургічних операцій за особливостями виконання, за призначенням, за метою, за етапністю тощо. Основні етапи виконання хірургічної операції.

Тема 4: Післяопераційний період.

Основні принципи догляду за хворими у післяопераційному періоді. Профілактика можливих ускладнень. Харчування хворих.

Тема 5: Місцева анестезія в хірургічній практиці. Принципи загального знеболювання в хірургії.

Визначення місцевої анестезії. Різновиди місцевого знеболення (поверхнева, пошарова інфільтративна, регіональна, субарахноїдальна, епідуральна, внутрішньо-кісткова). Препарати і їх дози для місцевої анестезії. Показання, протипоказання для застосування різних способів місцевої анестезії. Можливі ускладнення при проведенні місцевої анестезії та їх профілактика.

Визначення загальної анестезії. Різновиди загальної анестезії. Показання та протипоказання для різних видів наркозу. Поняття про премедикацію. Препарати для інгаляційного та неінгаляційного наркозу. Масковий наркоз, методика проведення. Стадії ефірного наркозу. Будова апарату для інгаляційного наркозу. Типи дихальних контурів. Алгоритм проведення ендотрахеального наркозу. Різновиди неінгаляційного наркозу, застосування. Особливості проведення неінгаляційного наркозу. Можливі ускладнення при загальній анестезії та їх профілактика.

Тема 6: Основи реаніматології.

Визначення реаніматології. Термінальні стани та їх клінічні прояви. Клінічна смерть: клініка, діагностика. Етапи реанімаційних заходів при клінічній смерті за Сафаром та їх мета. Показання і техніка проведення заходів елементарної підтримки життя (САВ). Контроль ефективності заходів елементарної підтримки життя. Відпрацювання алгоритму дій при діагностиці клінічної смерті та проведенні заходів елементарної підтримки життя. Етичні і юридичні аспекти реаніматології.

Змістовий розділ 3. Кровотеча і крововтрата. Основи трансфузіології. Тема 7: *Поняття про кровотечу та кровотрату. Класифікація кровотеч.*

Визначення та класифікація кровотеч. Визначення крововтрати, способи визначення величини крововтрати, класифікація крововтрати в залежності від її величини. Адаптаційні патофізіологічні зміни при крововтраті. Механізм самостійної зупинки кровотечі. Способи тимчасової зупинки кровотечі (пальцеве притискання, давлюча пов'язка, закрутка, джгут тощо). Способи кінцевої зупинки кровотечі: механічні, фізичні, біологічні. Поняття по судинний шов. Способи відновлення цілісності ушкодженого магістрального русла.

Тема 8: *Вчення про групи крові та резус фактор. Методи їх визначення.*

Історія розвитку переливання крові. Аспекти вчення про групи крові. Способи визначення групи крові за системами АВО та Rh-фактор. Спосіб визначення індивідуальної сумісності за системою АВО, варіанти визначення індивідуальної сумісності за системою Rh фактору. Показання та протипоказання до переливання крові та її компонентів. Шляхи та способи гемотрансфузії. Механізм дії перелитої крові та її компонентів. Макроскопічне визначення якості препарату крові. Проведення проби на біологічну сумісність. перед трансфузією.

Тема 9: *Компоненти, препарати крові та кровозамінники, техніка гемотрансфузії та переливання кровозамінників. Помилки а ускладнення при переливанні крові та кровозамінників.*

Кровозамінники, їх класифікація, покази та способи застосування. Класифікація препаратів, що містять компоненти крові. Організація і проведення операції гемотрансфузії. Заповнення протоколу гемотрансфузії. Ускладнення при трансфузії компонентів крові, їх класифікація, патогенез, клініка, диференційна діагностика. Гемотрансфузійний шок, клініка, діагностика, принципи лікування.

Профілактика ускладнень при гемотрансфузії. Аспекти профілактики передачі інфекційної хвороби при трансфузії компонентів крові

Розділ II. Загальна семіотика та методи діагностики основних патологічних процесів в хірургії. Обстеження, курація та основи реабілітації хірургічного хворого.

Змістовий розділ 1. Обстеження хірургічного хворого. Загальна семіотика закритих пошкоджень м'яких тканин, внутрішніх органів, кісток та суглобів

Тема 10: *Клінічні, лабораторні та інструментальні методи обстеження хірургічних хворих.*

Методика клінічного обстеження хірургічних хворих. Основні лабораторні, ендоскопічні, променеві, апаратні методи обстеження хірургічних хворих з ураженнями шлунково-кишкового тракту, серцево-судинної, дихальної та видільної систем.

Тема 11: *Закриті пошкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки та живота. Семіотика пошкоджень кісток та суглобів*

Поняття про травматизм. Різновиди пошкодження м'яких тканин: забій, струс, розрив. Патоморфологічні та патофізіологічні аспекти при закритих пошкодженнях м'яких тканин. Клінічні прояви, діагностика, диференційна діагностика закритих пошкоджень м'яких тканин. Клінічні прояви закритого пошкодження головного мозку, органів грудної клітки, органів черевної порожнини, органів сече-вивідної системи. Перша допомога і особливості транспортування постраждалих при різних закритих пошкодженнях м'яких тканин. Профілактика розвитку травматичного шоку. Принципи лікування ушкоджень м'яких тканин в умовах стаціонару. Переломи і вивихи: класифікація; клінічні прояви; діагностика; перша медична допомога; принципи лікування. Визначення перелому кісток. Класифікація переломів. Механізм виникнення перелому і його вплив на зміщення кісткових уламків. Патоморфологічні і патоморфологічні аспекти регенерації кісткової тканини при переломі. Клінічні прояви при переломі кістки, способи інструментальної діагностики переломів. Задачі і алгоритм надання першої медичної допомоги при переломі кістки. Профілактика травматичного шоку на

догоспітальному етапі надання допомоги постраждалому з переломом. Засоби транспортної іммобілізації та особливості їх застосування при переломах кісток. Принципи лікування переломів кісток в умовах стаціонару. Визначення вивиху. Класифікація вивихів. Патофізіологічні і патоморфологічні аспекти вивиху. Клінічні прояви і діагностика вивиху. Елементи першої медичної допомоги при вивиху.

Загальні умови для проведення репозиції при вивиху та способи репозиції в залежності від локалізації вивиху. Принципи лікування вивиху.

Тема 12: Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.

Визначення політравми, класифікація. Сучасні методи діагностики і лікування в умовах військових дій і стихійного лиха. Травматичний шок: патогенез, клінічні прояви, діагностика, принципи профілактики розвитку і лікування на догоспітальному і госпітальному етапах надання допомоги постраждалому. Синдром тривалого стиснення: визначення, патофізіологічні і патологоанатомічні аспекти, клінічні прояви, класифікація, діагностика. Алгоритм першої медичної допомоги при синдромі тривалого стиснення. Принципи лікування в умовах лікарні.

Змістовий розділ 2. Основи семіотики змін в тканинах, викликаних впливом факторів зовнішнього середовища. Відкриті пошкодження.

Тема 13. Семіотика ран. Фази ранового процесу. Лікування свіжих ран. Основні принципи лікування інфікованих та гнійних видів ран.

Визначення рани, структура рани, класифікація ран, характеристика різних типів ран. Патофізіологічні та патоморфологічні аспекти при рані. Елементи першої медичної допомоги при рані. Умови, що сприяють розвитку інфекційного процесу в контамінованій рані. Профілактика розвитку інфекційного процесу у випадковій контамінованій рані (первинна хірургічна обробка). Чиста післяопераційна рана, її особливості. Загоєння чистої рани первинним натягом (стадії ранового процесу при чистій рані). Первинний хірургічний шов та його різновиди. Лікування чистої рани в післяопераційному періоді. Патоморфологічні особливості при вогнепальному пораненні. Особливості структурних і функціональних змін тканини від виду зброї. Первинна хірургічна обробка вогнепальних ран, її особливості. в залежності від стадії ранового процесу. Хірургічна обробка гнійної рани: покази, протипоказання, техніка проведення. Види дренивання гнійної рани. Види вторинних хірургічних швів, покази та протипоказання для їх застосування. Хірургічні операції, що можуть бути застосовані в стадії епітелізації та рубцювання. Клінічний розбір хворого з інфікованою раною.

Тема 14. Опіки: класифікація, клініка. Перша допомога при різних видах опіку. Опікова хвороба. Електротравма. Лікування опіку. Відмороження.

Визначення опіку. Клінічні прояви в залежності від ступеня ураження. Алгоритм надання першої медичної допомоги при термічному опіку. Симптоматика різного ступеня опіку хімічними сполуками, особливості першої медичної допомоги при цьому виді ураження. Променевий опік: причини, клінічні прояви, перша допомога, профілактика. Визначення глибини і площі ураження при опіку, значення цих даних при наданні медичної допомоги постраждалому. Особливості ураження світловим випромінюванням ядерного вибуху, запалювальними сумішами, перша медична допомога при цих ураженнях.

Визначення опікової хвороби. Періоди опікової хвороби. Патофізіологічні та патоморфологічні аспекти періодів опікової хвороби. Принципи місцевого лікування опіку. Особливості лікування різних періодів опікової хвороби. Розрахунок об'єму трансфузії при лікуванні опікового шоку. Види хірургічних операцій при лікуванні опіку. Електротравма: патоморфологічні та патофізіологічні аспекти; клінічні прояви, особливості першої медичної допомоги.

Визначення відмороження. Фактори, що сприяють виникненню холодової травми. Періоди перебігу відмороження. Патофізіологічні та патоморфологічні аспекти виникнення та

перебігу ураження при відмороженні. Класифікація відмороження: ступені ураження та їх клінічні прояви. Особливості надання першої медичної допомоги постраждалому з відмороженням в дореактивному періоді. Принципи лікування відмороження в післяреактивному періоді. Хірургічні операції, що застосовують при лікуванні відмороження.

Змістовий розділ 3. Семіотика хірургічної інфекції. Семіотика трофічних розладів.

Тема 15: *Семіотика гострої неспецифічної хірургічної інфекція м'яких тканин. Семіотика гнійних захворювань кисті, кісток, суглобів та синовіальних сумок.*

Визначення хірургічної інфекції. Класифікація хірургічної інфекції. Збудники хірургічної інфекції та їх характеристика. Патологічні та патоморфологічні аспекти розвитку місцевої і загальної реакції організму при хірургічній інфекції. Стадії перебігу патологічного процесу при хірургічній інфекції. Діагностика та диференційна діагностика стадій перебігу хірургічного інфекційного процесу. Принципи лікування хірургічної інфекції. Абсцес: визначення, клінічні прояви, діагностика, принцип лікування. Флегмона: визначення, особливості клінічного перебігу, діагностика, принцип лікування. Гострі гнійні захворювання м'яких тканин: фурункул, карбункул, гідраденіт, мастит, парапроктит, бешиха. Визначення та особливості клінічної картини при зазначених

хірургічних інфекційних процесах в залежності від стадії розвитку. Клінічна класифікація маститу, парапроктиту. Клінічні форми бешихи. Хірургічна тактика і комплексне лікування при зазначених хворобах в залежності від клінічної форми та стадії розвитку патологічного процесу.

Визначення панарицію, класифікація панарицію. Визначення флегмони кисті та її класифікація. Особливості анатомічної будови кисті, що впливають на клініку і розвиток інфекційного процесу. Клініка при різних формах панарицію, діагностика, принципи і особливості лікування різних форм панарицію. Клінічні прояви флегмони кисті в залежності від різновиду і стадії розвитку інфекційного процесу. Діагностика, диференційна діагностика при флегмоні кисті, принципи хірургічного лікування. Визначення лімфангіту, лімфаденіту. Етіологічні, патологічні та патоморфологічні аспекти лімфангіту та лімфаденіту. Клінічні форми лімфангіту. Принципи хірургічної тактики і лікування при лімфангіті і лімфаденіті.

Тема 16: *Семіотика гострої та хронічної специфічної хірургічної інфекції. Сепсис.*

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування гострої специфічної хірургічної інфекції (газова гангрена, правець, дифтерія ран, сибірка, сказ). Екстрена профілактика правця.

Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, принципи лікування хронічної специфічної хірургічної інфекції (туберкульоз кісток та суглобів, актиномікоз).

Визначення сепсису (сепсис-3). Історичні аспекти формування концепції про сепсис. Етіологія сепсису, патогенез, класифікація, клінічні прояви. Алгоритм та клінічні критерії для діагностики сепсису. Принципи комплексного лікування хірургічного сепсису. Септичний шок: критерії для діагностики, принципи лікування. Синдром поліорганної недостатності: основні показники, за якими визначають недостатність тієї чи іншої системи. Поняття про дезінтоксикацію, способи і покази для застосування. Імунотерапія, покази та принципи проведення. Змертвіння. Некроз. Гангрена. Виразки. Нориці. Причини виникнення. Клінічні прояви, діагностика, лікування. Визначення змертвіння. Причини виникнення некрозу, класифікація некрозу, загальні принципи діагностики і лікування. Визначення гангрені, патогенез, класифікація, діагностика, принципи лікування. Стадії розвитку гострої і хронічної ішемії кінцівки. Виразки: визначення, причини виникнення, патогенез, клінічні прояви, ускладнення, принципи лікування. Нориці: визначення, причини утворення, патогенез, клінічні прояви, способи діагностики, принципи місцевого лікування, хірургічна тактика

Тема 17: *Захист історії хвороби. Екзамен.*

Студенти демонструють знання анамнезу, результатів об'єктивного та інструментального обстеження кураного ними хворого. Студенти обґрунтовують постановку того чи іншого діагнозу, демонструють ті чи інші методи і способи об'єктивного обстеження хворого, пояснюють отримані ними результати при курації. Обговорення застосованого методу

лікування у курованого хворого. Аналіз та обговорення помилок, що були допущені при оформленні навчальної форми карти стаціонарного хворого.

3. Структура навчальної дисципліни

Тема	Лекції	Практичні	Самостійна робота
Тема 1. Асептика в хірургії. Сучасні методи антисептики та їх характеристика.	2	3	1
Тема 2. Десмургія	-	3	1
Тема 3. Передопераційний період. Хірургічна операція. Основи мініінвазивної та органозберігаючої хірургії.	2	3	2
Тема 4. Післяопераційний період	-	2	2
Тема 5. Місцева анестезія в хірургічній практиці. Принципи загального знеболювання в хірургії	2	2	2
Тема 6. Основи реаніматології.	-	3	2
Тема 7. Поняття про кровотечу та кровтрату. Класифікація кровотеч.	1	2	2
Тема 8. Вчення про групи крові та резус фактор. Методи їх визначення.	1	3	2
Тема 9. Компоненти, препарати крові та кровозамінники, техніка гемотрансфузії та переливання кровозамінників. Помилки та ускладнення при переливанні крові та кровозамінників.	2	3	2
Тема 10. Клінічні, лабораторні та інструментальні методи обстеження хірургічних хворих.	-	2	2
Тема 11. Закриті пошкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки та живота. Семіотика пошкоджень кісток та суглобів	-	3	2
Тема 12. Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.	2	3	2
Тема 13. Семіотика ран. Фази ранового процесу. Лікування свіжих ран. Основні принципи лікування інфікованих та гнійних видів ран		3	2
Тема 14. Опіки, класифікація, клініка. Опікова травма. Відмороження.	2	3	2
Тема 15. Семіотика гострої неспецифічної хірургічної інфекція м'яких тканин. Семіотика гнійних захворювань кисті, кісток, суглобів та синовіальних сумок.		3	2
Тема 16. Семіотика гострої та хронічної специфічної хірургічної інфекції. Сепсис.	2	3	2
Разом	3,0 кредитів / 90 год	16	44
		30	

Теми лекційних занять

№	Назва лекції	К-ть год
1	Асептика та антисептика в хірургії	2
2	Знеболювання при оперативних втручаннях	2
3	Кровотеча, крововтрата. Групи крові та методи переливання	2
4	Кровозамінники та ускладнення при трансфузіях	2

5	Травматизм. Закриті пошкодження тканин та органів. Рани, принципи лікування ран. Опіки.	2
6	Хірургічна інфекція. Основні види інфекції м'яких тканин. Основні види гострої специфічної хірургічної інфекції.	2
7	Загальна хірургічна інфекція (сепсис). Сучасні методи детоксикації організму. Місцеве змертвіння органів та канин	2
8	Основи клінічної онкології. Основи пластичної хірургії і трансплантології	2
	Разом	16

Теми практичних занять

№	Назва практичного заняття	К-ть год
1	Асептика та антисептика в хірургії	3
2	Десмургія.	3
3	Передопераційний період. Хірургічна операція. Основи мініінвазивної та органозберігаючої хірургії.	3
4	Післяопераційний період	2
5	Місцева анестезія в хірургічній практиці. Принципи загального знеболювання в хірургії	2
6	Основи реаніматології.	2
7	Поняття про кровотечу та кровтрату. Класифікація кровотеч.	3
8	Вчення про групи крові та резус фактор. Методи їх визначення	3
9	Компоненти, препарати крові та кровозамінники, техніка гемотрансфузії та переливання кровозамінників. Помилки та ускладнення при переливанні крові та кровозамінників.	3
10	Клінічні, лабораторні та інструментальні методи обстеження хірургічних хворих.	2
11	Закриті пошкодження м'яких тканин, черепа, грудної клітки та живота. Семіотика пошкоджень кісток та суглобів	3
12	Політравма. Множинні ушкодження, поєднані та комбіновані травми. Травматичний шок. Синдром тривалого стиснення: патогенез, клініка, діагностика перша медична допомога, принципи лікування.	3
13	Семіотика ран. Фази ранового процесу. Лікування свіжих ран. Основні принципи лікування інфікованих та гнійних видів ран	3
14	Опіки, класифікація, клініка. Опікова травма. Відмороження	3
15	Семіотика гострої неспецифічної хірургічної інфекція м'яких тканин. Семіотика гнійних захворювань кисті, кісток, суглобів та синовіальних сумок.	3
16	Семіотика гострої та хронічної специфічної хірургічної інфекції. Сепсис.	3
	Разом	44

Самостійна робота

№	Назва теми	К-ть год
1	Підготовка теоретичного матеріалу та практичних навичок до практичного заняття	22
2	Курація хворого. Написання історії хвороби.	8
3	Разом	30

4. Індивідуальні завдання.

Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання виконуються студентами самостійно під керівництвом викладача.

До індивідуальних завдань відносяться: написання рефератів і створення мультимедійних презентацій з доповідями на засіданнях наукового студентського гуртка кафедри, участь в науково – дослідницькій роботі кафедри, участь в написанні тез та статей доповіді на студентських наукових конференціях.

Перелік завдань для індивідуальної роботи студента: захист індивідуального дослідницького проєкту; участь у роботі студентського наукового гуртка та виступи на наукових форумах; участь у студентській олімпіаді з дисципліни; підбір відео та аудіо матеріалів із розділів навчальної дисципліни; підбір матеріалів і створення презентації з відповідної теми або розділу дисципліни.

5. Методи навчання

За джерелами знань використовують методи навчання: словесні – розповідь, пояснення, лекція, інструктаж; наочні – демонстрація, ілюстрація; практичні – практична робота, вирішення задач. За характером логіки пізнання використовуються методи: аналітичний, синтетичний, аналітико-синтетичний, індуктивний, дедуктивний. За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються методи: проблемний, пошуковий, дослідницький.

1. Словесні методи: лекція, інтерактивна лекція, бесіда;
2. Наочні методи: ілюстрація, демонстрація, демонстрація біля ліжка хворого;
3. Практичні методи: виконання практичних робіт та розв'язання ситуаційних завдань для вироблення вмінь та навичок;
4. Самостійна робота студентів з осмислення й засвоєння нового матеріалу;
5. Використання контрольних-навчальних комп'ютерних програм;
6. Інноваційні методи навчання: Case-based learning (Навчання через аналіз клінічного випадку, ситуації); мозковий штурм; навчальна дискусія; навчальні дебати; рольова гра; навчання в команді (Team-based learning); обмін думками (think-pair-share);

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є: лекції; практичні заняття; самостійна робота студентів.

6. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.

Формами поточного контролю є: **усне опитування** (фронтальне, індивідуальне, комбіноване), **співбесіда**; **практична перевірка сформованих професійних умінь** (проводиться за результатами розв'язування клінічних кейсів, роботи з медичною документацією, виконання практичних навичок, роботи біля ліжка хворого); тестовий контроль («відкриті» та «закриті» тестові завдання).

Поточний контроль є обов'язковим. Під час оцінювання засвоєння кожної теми з усіх дисциплін навчального плану за поточну навчальну діяльність студенту виставляються оцінки за 4-бальною (традиційною шкалою) з урахуванням затверджених критеріїв оцінювання з дисципліни. Враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою. Студент має отримати оцінку з кожної теми. Викладач проводить опитування кожного студента у групі на кожному занятті і виставити оцінку в журналі обліку відвідувань та успішності студентів за традиційною шкалою («5», «4», «3», «2»).

При оцінюванні поточної навчальної діяльності студента 20% оцінки становить самостійна робота студента, яка враховує знання теми самостійного заняття і виконання роботи в зошиті.

Заключний (підсумковий) контроль проводиться:

- у формі письмової контрольної роботи, яка включає тестові завдання, теоретичні питання
- контроль практичних навичок (розв'язування клінічних кейсів, оцінка правильності виконання практичних навичок - практично-орієнтований іспит.

Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається тестовому та практично орієнтованому контролю.

7. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок і вмінь.

Екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни.

Схема нарахування та розподіл балів, які отримують студенти.

Максимальна кількість балів за дисципліну складає 200 балів. Співвідношення між результатами оцінювання поточної навчальної діяльності і підсумкового контролю знань – 60 % та 40 %.

Вивчення дисципліни закінчується підсумковим контролем у вигляді диференційного заліку.

До диф.заліку допускаються лише ті студенти, які не мають академічної заборгованості (відпрацьовані всі пропущені заняття) і їх середній бал за поточну навчальну діяльність із навчальної дисципліни становить не менше оцінки «3».

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 120 балів і визначається як сума середнього арифметичного всіх оцінок отриманих в семестрі.

Мінімальна кількість балів, яку повинен набрати студент за поточну навчальну діяльність для допуску до екзамену становить 72 бали. Перерахунок середньої оцінки за поточну успішність (за 120-бальною шкалою) в табл. 1.

Таблиця 1.

Перерахунок середньої оцінки за поточну успішність у багатобальну шкалу для дисциплін, що завершуються екзаменом

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	120	4.29	103	3.58	86
4.96	119	4.25	102	3.54	85
4.92	118	4.21	101	3.50	84
4.87	117	4.17	100	3.46	83
4.83	116	4.12	99	3.42	82
4.79	115	4.08	98	3.37	81
4.75	114	4.04	97	3.33	80
4.71	113	4.00	96	3.29	79
4.67	112	3.96	95	3.25	78
4.62	111	3.92	94	3.21	77
4.58	110	3.87	93	3.17	76
4.54	109	3.83	92	3.12	75
4.50	108	3.79	91	3.08	74
4.46	107	3.75	90	3.04	73

4.42	106	3.71	89	3	72
4.37	105	3.67	88	Менше 3	Недостатньо
4.33	104	3.62	87		

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні екзамену становить 80 (мінімальна кількість - не менше 50).

Оцінка з дисципліни визначається комплексно, як сума балів за поточну навчальну діяльність та балів за екзамен.

Із виділених 120 балів за поточну навчальну діяльність на оцінювання індивідуальної самостійної роботи здобувачів вищої освіти, згідно з робочою навчальною програмою, виділяється додатково від 4 до 12 балів. Заохочувальні бали додаються до підсумкової оцінки з дисципліни в кінці її вивчення.

Бали з дисципліни для студентів, які успішно виконали програму конвертуються у національну шкалу та систему ЄКТС (табл. 2).

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, дифзаліку	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
160-179	B	добре	
150-159	C	задовільно	
130-149	D		
120-129	E	незадовільно з можливістю перескладання	не зараховано з можливістю перескладання
50-119	FX		
0-49	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма дисципліни;
2. Плани лекцій, практичних занять та самостійної роботи студентів;
3. Тези лекцій з дисципліни;
4. Методичні вказівки до практичних занять для студентів;
5. Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу студентів;
6. Тестові та контрольні завдання до практичних занять;
7. Перелік питань до екзамену

9. Перелік теоретичних питань для підготовки для задачі підсумкового заняття за: Розділом I. Загальні аспекти хірургії.

1. Десмургія - поняття. Розвиток десмургії. Матеріали, які застосовуються в десмургії.
Основні типи пов'язок на голову
2. Десмургія - поняття. Правила бинтування. Основні типи пов'язок на кінцівки
3. Десмургія - поняття. Безбинтові пов'язки. Основні типи пов'язок на тулуб та промежину
4. Антисептика. Суть методу, основні види.
5. Фізична антисептика. Методи дренивання в хірургії. Сорбенти. Фактори зовнішнього середовища
6. Механічна антисептика. Первинна та вторинна хірургічна обробка рани, туалет рани.

7. Хімічна антисептика
8. Біологічна антисептика.
9. Внутрішньолікарняна інфекція, шляхи розповсюдження та її профілактика. Ендогенна інфекція та її значення в хірургії.
10. Організація роботи гнійної перев'язочної. Особливості перев'язок і догляд за хворими з анаеробною інфекцією
11. Асептика. Визначення. Профілактика повітряно-краплинної інфекції.
12. Принципи дії автоклаву, методи стерилізації перев'язочного матеріалу та операційної білизни.
13. Методи контролю за стерильністю.
14. Передстерилізаційна підготовка інструментів і методи їх стерилізації. Методи контролю передстерилізаційної обробки інструментів.
15. Хімічні методи стерилізації. Особливості стерилізації інструментів з оптичною системою.
16. Класифікація і вимоги до шовного матеріалу. Методи стерилізації шовного матеріалу.
17. Імплантаційна інфекція. Джерела. Особливості профілактики.
18. Методи підготовки рук хірурга до операції.
19. Способи підготовки та обробки операційного поля.
20. Основні принципи організації роботи в операційній та перев'язочній.
21. Хірургічна операція. Класифікація в залежності від строку і об'єму виконання.
22. Класифікація хірургічних операції в залежності від мети. Симультантні та комбіновані операції.
23. Одномоментні, багатомоментні, повторні операції
24. Типові, атипові, спеціальні хірургічні операції. Класифікація операцій по ступеню інфікування
25. Основні етапи хірургічної операції.
26. Основні інтраопераційні ускладнення. Інтраопераційна профілактика інфекційних ускладнень.
27. Особливості підготовки хворих до планових і термінових операцій.
28. Передопераційний період. Визначення, основні задачі діагностичного етапу
29. Передопераційний період. Безпосередня підготовка хворого до операції
30. Ступені ризику операції.
31. Післяопераційний період. Визначення, задачі.
32. Фізіологічні фази післяопераційного періоду та клінічні етапи.
33. Неускладнений післяопераційний період. Основні принципи ведення післяопераційного періоду.
34. Ускладнення в післяопераційному періоді з боку рани, лікування цих ускладнень, їх профілактика.
35. Ускладнення в післяопераційному періоді з боку серцево-судинної системи та дихальної системи, лікування цих ускладнень, їх профілактика.
36. Ускладнення в післяопераційному періоді з боку шлунково-кишкового тракту та сечовидільної системи, лікування цих ускладнень, їх профілактика
37. Профілактика та лікування пролежнів.
38. Кровотеча. Визначення. Класифікація.
39. Класифікація кровотеч в залежності від ступеню важкості. Зміни в організмі при гострій крововтраті. Компенсаторно-приспосувальні механізми.
40. Кровотеча в черевну порожнину, клініка, діагностика. Лікування.
41. Кровотеча в грудну порожнину, клініка, діагностика. Методи дренування грудної порожнини
42. Методи визначення об'єму крововтрати.
43. Тимчасові методи зупинки кровотечі. Правила накладання джгута

44. Тимчасові методи зупинки кровотечі. Класифікація. Основні точки пальцевого притиснення артерій.
45. Механічні методи остаточної зупинки кровотечі.
46. Фізичні та хімічні методи остаточної зупинки кровотечі.
47. Біологічні методи остаточної зупинки кровотечі
48. Крововтрата, класифікація за ступенем важкості, принципи лікування.
49. Геморагічний шок. Ступені важкості. Стадії розвитку.
50. Основні принципи лікування геморагічного шоку
51. Вчення про групи крові. Поняття про системи АВО та Rh-фактора.
52. Основні методи визначення груп крові за системою АВО. Поняття про кров'яні химери.
53. Основні методи визначення Rh фактора. Можливі помилки.
54. Поняття про стандартні сироватки. Можливі помилки при визначенні груп крові.
55. Сучасні правила переливання крові. Порядок дій лікаря при переливанні крові.
56. Спостереження за хворим після гемотрансфузії. Документація, яка заповнюється при переливанні крові.
57. Механізм дії перелитої крові.
58. Способи переливання крові. Аутогемотрансфузія
59. Методи переливання донорської крові.
60. Макроскопічна оцінка придатності крові до переливання
61. Методика гемотрансфузії. Проба на індивідуальну сумісність за системою АВО.
62. Методика гемотрансфузії. Проба на індивідуальну сумісність по Rh-фактору.
63. Методика гемотрансфузії. Біологічна проба.
64. Показання до переливання крові.
65. Протипоказання до переливання крові.
66. Види цільної крові. Поняття про компонентну гемотерапію.
67. Основні компоненти крові. Показання до їх застосування.
68. Препарати крові комплексної та імунологічної дії.
69. Препарати крові – коректори системи гемостазу.
70. Кровозамінники геодинамічної дії
71. Кровозамінники дезінтоксикаційної дії.
72. Кровозамінники для парентерального харчування
73. Ускладнення при переливанні крові механічного характеру
74. Класифікація ускладнення при переливанні крові.
75. Пірогенні гемотрансфузійні реакції. Клініка, діагностика, лікування та попередження.
76. Алергічні гемотрансфузійні реакції. Клініка, діагностика, лікування та попередження
77. Ускладнення при переливанні крові, несумісної по Rh-фактору та іншим антигенним системам.
78. Синдром масивних гемотрансфузій. Клініка, діагностика, лікування та попередження
79. Ускладнення інфекційного характеру. Клініка, діагностика, лікування та попередження
80. Поняття про донорство. Групи донорів
81. Показання та протипоказання до донорства.
82. Обстеження донорів. Методи консервування крові та її препаратів.
83. Місцеве знеболення. Класифікація. Показання, протипоказання.
84. Характеристика основних анестетиків для місцевого знеболення.
85. Способи місцевого знеболення, новокаїнові блокади.
86. Інфільтраційна анестезія за А.В. Вишневським. Можливі ускладнення.
87. Провідникова анестезія. Можливі ускладнення.
88. Спинномозкова анестезія, техніка проведення. Можливі ускладнення.
89. Епідуральна анестезія. Техніка проведення. Можливі ускладнення.
90. Загальне знеболення, визначення. Основні методи загального знеболення.

91. Інгаляційний наркоз. Методи проведення. Препарати. Можливі ускладнення
92. Сучасний комбінований інкубаційний наркоз. Переваги.
93. Термінальні стани.
94. Колапс. Клініка, діагностика. Перша допомога.
- 95 Шок. Визначення. Поняття про шоківі органи.
96. Основні принципи реанімації. Базова серцево-легенева реанімація
97. Методи штучної вентиляції легень. Ефективність реанімаційних заходів.
98. Прекардіальний удар Дефібриляція. Внутрішньосерцеве уведення лікарських засобів.
99. Показання і техніка проведення штучної вентиляції легень і непрямого масажу серця.

Перелік теоретичних питань для підготовки для здачі підсумкового заняття за:

Розділом II. Загальна семіотика та методи діагностики основних патологічних процесів в хірургії. Обстеження, курація та основи

реабілітації хірургічного хворого.

1. Класифікація ран, клінічні ознаки.
 2. Фізичні, клінічні і біохімічні зміни в рані. Патогенез ранового процесу.
 3. Фази (стадії) ранового процесу.
 4. Загоєння ран первинним, вторинним натягом та під струпом. Патоморфологія.
 5. Перша допомога при наявній рані.
 6. Первинна хірургічна обробка рани.
 7. Види хірургічних швів при виконанні первинної хірургічної обробки рани.
 8. Класифікація ран в залежності від ступені інфікування.
 9. Лікування ран в I фазі ранового процесу.
 10. Лікування ран в II фазі ранового процесу.
 11. Лікування ран в III фазі ранового процесу
 12. Хірургічна обробка гнійної рани, види швів в залежності від часу накладання.
 13. Забій, розтягнення, розриви м'яких тканин. Клініка, діагностика, лікування.
 14. Пошкодження грудної клітини. Види пневмотораксу Клініка, діагностика, лікування
 15. Закриті пошкодження черепа – струс, забій, здавлення. Клініка, діагностика, лікування.
 16. Травматичний шок. Фази розвитку. Клініка, діагностика, лікування.
 17. Переломи. Класифікація, клініка, діагностика.
 18. Регенерація кісткової тканини. Етапи формування кісткової мозолі.
 19. Перша допомога при переломах. Іммобілізація, транспортування.
 20. Основні принципи лікування переломів. Відкрита та закрита репозиція
 21. Консервативний метод лікування переломів за допомогою гіпсової пов'язки. 22.
- Лікування переломів методом постійного витягання.
23. Основні види оперативного лікування переломів.
 24. Ускладнення при лікуванні переломів, їх лікування, профілактика.
 25. Вивихи. Механізм виникнення. Класифікація. Методи лікування.
 26. Синдром тривалого стиснення. Клініка, лікування.
 27. Опіки, класифікація в залежності від ступеню пошкодження. Методи визначення глибини опіку.
 28. Опікова хвороба, періоди, клінічна діагностика.
 29. Методи визначення площі опікової поверхні шкіри.
 30. Місцеве лікування опіків. Особливості формування рубців пори опіках.
 31. Методи хірургічного лікування опіків.
 32. Загальні принципи лікування опікової хвороби.
 33. Характеристика хімічних опіків.
 34. Електротравма, особливості впливу на організм людини. Перша допомога при дії електричного струму.
 35. Відмороження, класифікація, клініка, діагностика, лікування.

36. Відмороження, періоди в залежності від перебігу. Загальне переохолодження.
37. Особливості променевого опіку. Їх лікування.
38. Загальні принципи консервативного і оперативного лікування при відмороженні в залежності від періодів.
39. Хірургічна інфекція. Визначення, класифікація.
40. Гостра гнійна інфекція. Класифікація, етіологія, патогенез, вхідні ворота. Специфічні та неспецифічні механізми захисту організму.
41. Клініка гострої хірургічної інфекції – місцеві ознаки запалення, скопичення гною. Місцеві ускладнення гнійних процесів.
42. Загальна реакція організму при гнійній інфекції, зміни в лабораторних показниках
43. Основні принципи лікування місцевої гнійної інфекції
44. Основні принципи антибактеріальної терапії при гострій гнійній інфекції. Поняття про ендолімфатичну терапію.
45. Основні принципи дезінтоксикаційної терапії при гострій гнійній інфекції. Поняття про імунокорекцію
46. Хронічна гнійна інфекція. Визначення, класифікація
47. Фурункул. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
48. Фурункульоз. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
49. Фурункул, карбункул обличчя, особливості, клініка, лікування.
50. Карбункул, етіологія, патогенез, діагностика, лікування.
51. Абсцес. Етіологія, клініка, лікування.
52. Флегмона, клініка, діагностика, лікування.
53. Диференційна діагностика абсцесу, флегмони та карбункулу
54. Диференційна діагностика абсцесу, флегмони та гідраденіту
55. Диференційна діагностика абсцесу, аденофлегмони та карбункулу
56. Диференційна діагностика абсцесу, флегмони та бешихи
57. Флегмони кисті. Класифікація. Клініка флегмон тилу кисті, діагностика, лікування.
58. Флегмони кисті. Клініка флегмон долонної поверхні кисті, діагностика, лікування
59. Гідраденіт, клініка, діагностика, лікування.
60. Лімфангіт, лімфаденіт. Причини, клініка, діагностика
61. Гнійний лактаційний мастит. Причини, клініка, діагностика, лікування.
62. Гнійний лактаційний мастит. Причини, клініка, профілактика.
63. Бешиха. Етіологія, патогенез, класифікація, клініка, лікування.
64. Параноктит. Клініка, класифікація, діагностика, лікування.
65. Панарицій. Етіологія, патогенез, класифікація.
66. Панарицій. Клініка, діагностика, лікування.
67. Панарицій. Клініка, диференційна діагностика, лікування підшкірного та піднігтьового панарицію
68. Панарицій. Клініка, диференційна діагностика, лікування сухожилкового панарицію.
69. Основні принципи лікування та діагностики панарицію. Ускладнення панарицію
70. Основні клітковинні простори кисті. Флегмони кисті. Етіологія, класифікація.
71. Флегмони тилу кисті. Клініка, діагностика, лікування.
72. Флегмони долонної поверхні кисті. Клініка, діагностика, лікування.
73. Гострий гнійний артрит. Клініка, діагностика, лікування
74. Гострий гнійний бурсит. Клініка, діагностика, лікування
75. Алгоритм діагностики сепсису.
76. Сепсис, клініка септичного шоку, діагностика, маркери сепсису.
77. Сепсис, основні принципи лікування
78. Ендогенна інтоксикація при хірургічній інфекції. Особливості перебігу гострих гнійних захворювань у хворих на СНІД та наркоманію
79. Правець. Етіологія, класифікація, клініка, діагностика, лікування..
80. Екстрена профілактика правця. Показання.

81. Сибірковий карбункул. Етіологія, клініка, лікування.
82. Дифтерія ран. Клініка, діагностика, лікування
83. Анаеробна клостридіальна інфекція. Етіологія, патогенез, клініка, лікування.
84. Анаеробна неклостридіальна інфекція. Етіологія, патогенез, клініка, лікування
85. Газова гангрена. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
86. Основні принципи профілактики та лікування анаеробної інфекції.
87. Гнилісна інфекція. . Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування.
88. Кістково-суглобний туберкульоз. Патологічна анатомія, форми клініка, лікування.
89. Особливості пошкодження кісток при остеомієліті та туберкульозі.
90. Сифіліс в хірургічному плані. Діагностика. Особливості обробки ран
91. Причини і види омертвіння тканин.
92. Суха і волога гангрена. Клініка, діагностика, лікування.
93. Лікування сухих та вологих некрозів.
94. Трофічні виразки. Причини, особливості клінічного перебігу. Клініка, діагностика.

10. Рекомендована література

Основна:

1. Загальна хірургія: підручник / С. Д. Хіміч, М. Д. Желіба, , І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів С. Д. Хіміча, М.Д.Желіби,. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 608 с.
2. General Surgery /Березницький Я. С./ Нова книга 2019- 328 р.
3. Загальна хірургія: підручник / М. Д. Желіба, С. Д. Хіміч, І. Г. Герич та ін.: за ред. професорів М.Д. Желіби, С. Д. Хіміча. – К.: ВСВ «Медицина», 2010, 2016. – 448 с.
4. Общая хирургия: учебник / Н. Д. Желиба, С. Д. Химич, И. Г. Герич и др.: под ред. профессоров Н. Д. Желибы, С. Д. Химича. – К.: ВСИ «Медицина», 2011, 2016. – 488 с.
5. Хірургія. (Підручник з загальної хірургії) /за ред.проф.Я.С.Березницького. – Дніпропетровськ, РВА „Дніпро VAL”, Т.1. – 2014. – 443с.

Допоміжна:

1. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / за ред. Проф.. Польового В .П., Шкваровського І. В., Желіби М .Д. – Чернівці: Медуніверситет,2013. –252 с.
2. Догляд за хворими хірургічного профілю / В. П. Польовий, О. Й. Хомко, С. П. Польова, А. С. Паляниця, І. О .Вишневський. – Чернівці: Медуніверситет – 2012. – 380 с.
3. Lecture Notes: General Surgery / Harold Ellis, Sir Roy Calne/ New York 2016/ 749 р.
4. Перша долікарська допомога / Андрющенко В. П., Кушта Ю. Ф., Андрющенко Д. В. – Львів, Львівський національний медичний університет, 2011. – 351 с.
5. Польовий В. П. Амбулаторні хірургічні маніпуляції / В. П. Польовий, І. В. Шкварковський, М. Д. Желіба. – Чернівці: Медуніверситет, 2013. – 252 с.
6. Фісталь Е.Я., Козинець Г.П., Самойленко Г.Є. та ін. Комбустіологія. – К., 2004. – 184 с.
7. Хіміч С. Д. Довідник хірурга / С. Д. Хіміч. – Київ: Здоров'я, 2011. – 240 с.
8. Хірургія. Т.1: Підручник з загальної хірургії / за редакцією Я. С. Березницького, М. П. Захараша, В. Г. Мішалова, В. О. Шідловського. – Дніпропетровск.: РВА «Дніпро VAL», 2006. – 443 с.
9. Пантьо В. І. Загальна хірургія: навчальний посібник / В. І. Пантьо, В. М. Шимон, О. О. Болдіжар – Ужгород: ІВА, 2010. – 464 с.
10. Бутирський О. Г. Загальна хірургія: посібник для студентів, лікарів-інтернів та молодих хірургів / О. Г. Бутирський. – Сімферополь: ПП «Эльїньо», 2009. – 460 с.